פולקה איטלקית

מאת: סרגיי רחמנינוב

רעיון: מרינה קיגל

ערכו: מרינה קיגל ויעל שבי

הקדמה:

פעילות מוסיקלית - תנועתית בישיבה ובעמידה המשלבת כלי נגינה ואביזרים בנושא ט״ו בשבט.

מטרות מוזיקליות:

- התלמידים יבחינו בין חלקים זהים לבין חלקים שונים ביצירה ויכירו מבנה מוסיקלי בסיסי (א׳ ב׳ ג׳).
- התלמידים יזהו יחסים בין חלקים מוסיקליים (סימטריה).
- התלמידים יבטאו תבניות מקצב בולטות באמצעים שונים.

מטרות חוץ מוזיקליות:

- חשיפת התלמידים לנושא ט״ו בשבט וצמיחת העצים.
- חשיפת התלמידים לתנועות גוף חדשות ושונות, במרחבים שונים.
- היכרות התלמידים עם כלי הנגינה והאביזרים בצורה חווייתית.

אוכלוסיית היעד:

מגוון אוכלוסיות גילאי 6-12, בתפקוד בינוני ונמוך.

מערך שיעור

קישור לביצוע.

עזרי הוראה:

תופי מרים (עם צלצלים) ומקלות עם סרטים כמספר התלמידים, כרטיסיית תבנית מקצב ( ) ותמונה של עץ (קישור לתמונה).

דגשים לתנאים פיזיים:

ישיבה בחצי גורן.

מהלך הפעילות:

1. פעילות בתנועה ללא האזנה למוזיקה.

המורה מתחילה לשיר בקולה את השיר ט״ו בשבט מאת עודד אבישר ושרה לוי תנאי (קישור למילים). ומלווה את השירה בתנועה: חג היום לגן - 3 מחיאות, חג לפרח, חג ליער – תנועת פתיחת ידיים המדמה פרח פורח, חג לכל אילן - תנועת פתיחת ידיים כלפי מעלה כמו עץ.

לצורך הקניית המקצב טָ-טָ טָ (♩♫), המורה מחברת משפטים חדשים כמו: לכל אילן חגיגה ב ״**ט״ו בשבט**״, כשההדגשה ברצף המילים: ״**ט״ו בשבט**״ היא המקצב הבולט ביצירה שיאזינו לה. ניתן להקיש את המקצב במחיאות, טפיחות, ורקיעות. כמו כן ניתן לבקש מהתלמידים להכין את כפות הידיים והמורה עוברת מילד לילד ומוחאת יחד איתו את רצף המילים ״**ט״ו בשבט**״ בתנועת ״כְּיף״ (תנועה המתאימה לתפקוד נמוך ומעוררת מוטיבציה לשיתוף פעולה של התלמיד).

קישור לסרטון המדגים את הפעילות.

בחלק א׳ של היצירה - המקצב ♩♫ (״**ט״ו בשבט**״) בולט.

בחלק ב׳ של היצירה - המורה מספרת סיפור לצורך הקניית רפרטואר התנועות המתאר עץ הצומח באמצע החורף ונע עם הרוח והגשם.

בחלק ג׳ של היצירה - המורה מלמדת את המשפט הבא בתנועה: ״ה**עץ** ש**לי** י**צמח**״ ״ה**עץ** ש**לי** י**פרח**״. התנועה היא שתי טפיחות וידיים עולות למעלה בתנופה כמו ענפים.

קישור לסרטון המדגים את הפעילות עם היצירה.

כך המורה מקנה את רכישת רפרטואר התנועות לפעילות יחד עם היצירה:

חלק א׳ - הדגשת המקצב ♩♫ על הגוף.

חלק ב׳ - תנועת רוח וגשם.

חלק ג׳ - טפיחות וידיים עולות למעלה בתנופה כמו ענפים.

2. *האזנה ראשונה* (פעילות בתנועה) התלמידים מבצעים עם המורה את התנועות שלמדו בשלושת החלקים ברצף עם היצירה.

3. הכנה לתזמור:

חלק א׳ - המורה מגישה את התוף לכל ילד במטרה שיקיש את המקצב הנלמד בצירוף המילים: ״ט״ו בשבט״ (כהמשך לפעולת ה״כְּיף״ שנעשתה לפני כן). ההקשה בתוף היא עם אצבע אחת בלבד.

חלק ב׳ - המורה מנערת את התוף בתנועה מעגלית המדמה צליל של רוח.

חלק ג' - המורה מדגימה שני תיפופים עם האצבע על התוף והנפת התוף כלפי מעלה - ("העץ שלי יצמח"), והרמת התוף למעלה תוך ניעות מצד לצד להמחשת תנועת הענפים של העץ.

4. *האזנה שניה*: תזמור עם תוף מרים.

המורה מחלקת לתלמידים תופי מרים וכולם מלווים את היצירה עם התוף לפי התזמור שנלמד.

5. *האזנה שלישית*: פעילות עם אביזר.
המורה מחלקת מקלות עם סרטים.

פועלים עם הסרטים באותו אופן:

א. הקשת מקצב ♩♫♩.

ב. תנועת "רוח" עם הסרטים.

ג. תנופה כלפי מעלה ותנועת ה "ענפים" מצד לצד.

המלצה לפיתוח:

תבנית המקצב החוזרת ביצירה (♩♫♩) מזמנת חיבור לכל נושא חוץ מוסיקלי שנלמד במהלך השנה באמצעות משפטים קצרים כמו: "בוקר טוב", "פסח בא", "דבש מתוק", "חנוכה" וכד'.

תובנות ועקרונות עבודה:

- רפרטואר התנועות מתאים לתפקוד נמוך.
- התלמידים אוהבים לתופף בתוף, ומצליחים לתופף עם האצבע.
- היצירה היא אומנותית ובמקביל גם עונה לצרכים הדידקטיים בתפקוד הנמוך.